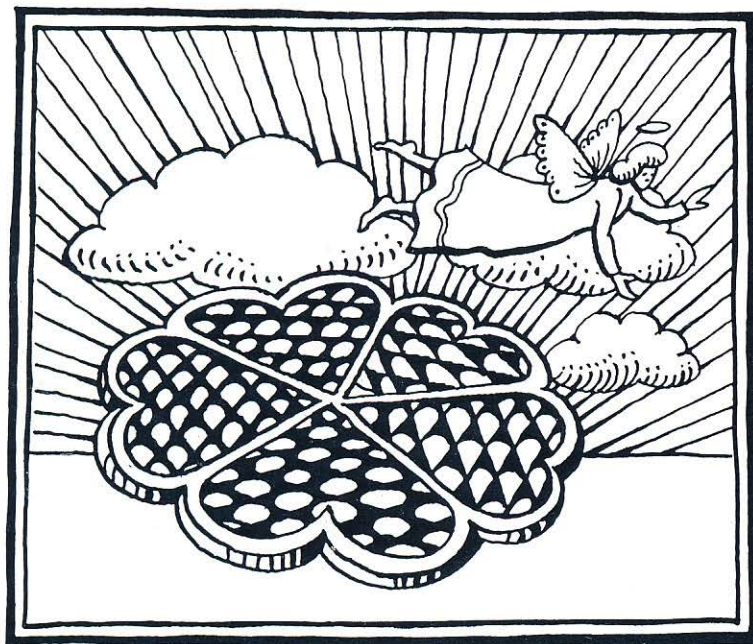

BOTVIDSBYGDEN

NR 1 1996

Den 25 mars tas vaffeljärnen fram i många hushåll. Fram till 1952 hölls Marias bebadelse i helgd som den kanske främsta av årets Mariadagar. Då kallades den också för Varfrudagen, som i folkmun blev Vaffeldagen. Även vårdagjämningen inföll den dagen.

Botkyrka Hembygdsgilles styrelse 1996: Från vänster, Ellinor Palm, Anna Karlsson, Arne Mattsson, kassör Ulrika Nilsson, Lars-Gunnar Lindström och ordf. Ingrid Avelin. Sekr. Lennart Lagerstedt saknas på bilden. Foto: Ingrid Engström

Årsmöte på Parkhemsgården

ONSDAGEN DEN 28 februari 1996 hade Gillet årsmöte. Det var ca 25 medlemmar som hade hörsammat inbjudan.

Mötet började med en tyst minut för våra avlidna medlemmar under året.

Till ordförande för årsmötet valdes Arne Eriksson och till sekreterare valdes Sune Wehlin. Därefter vidtog val av styrelse och övriga funktionärer.

Innan årsmötet avslutades och festligheterna började, avtackades de avgående styrelse- och kommittéfunktionärerna för det arbete de lagt ner under året.

BOTVIDSBYGDEN

TIDSKRIFT FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES MEDLEMMAR

ANSV. UTGIVARE: Ingrid Avelin

REDAKTION: Arne Mattsson, 08-530 371 16, Sune Wehlin, 08-778 16 55

Sista manusdag för bidrag till nr 2 1996 är den 17/9 1996

Styrelsens och kommittéernas sammansättning 1996

Ordförande	Ingrid Avelin
Sekreterare	Lennart Lagerstedt
Kassör	Ulrika Nilsson
Vice ordförande	Ellinor Palm
Vice sekreterare	Arne Mattsson
Styr.suppleanter	Lars-Gunnar Lindström Anna Karlsson
Revisorer	Bodil Sjöberg Jan Olov Carlsson
Rev.suppleanter	Els-Britt Sellin Arne Eriksson

KOMMITTÉERNA

Dans & Musik

Torbjörn Palm
Ulf Böjla
Gun Carlsson

Barn & Ungdom

Ingrid Avelin
Lars-Erik Hultman
Anna Karlsson

Sportkontakt

Ingrid Avelin
Lars Kärrström

Slöjdsektionen

Christina Lindé
Lars Kärrström
Karin Gerstel

Dräkttråd

Elsie Karsbrink

Arkivarier

Sven-Gunnar Broström
Ingrid Engström

Red. Botvidsbygden

Arne Mattsson
Sune Wehlin

Hembygdskommitté

Ingrid Engström
Ingegerd Lindström
Eva Sandin
Gunborg Eriksson
Lars-Gunnar Lindström

Trädgårdstorpsskommitté

Bror Årbro
Arne Eriksson
Sture Jansson
Hans Jägare

Utbildning

Lars-Erik Hultman
(Ungd.ringens kurser)
Ann-Catrin Ax
(Övriga kurser)

Pressombud

Ellinor Palm
Arne Mattsson

Ombud till Sthlms distrikt

Torbjörn Palm
samt styrelsen

Förtjänsttecken kommitté

Torbjörn Palm
Britt-Inger Hultman
Lars Ax +3 från styrelsen

Valberedning: Märit Eriksson, Ann-Britt Palm och Sune Wehlin

Indelta soldater i det sena 1800-talets samhälle

Av Agneta Guillemot

Den som mer än någon annan skapat bilden av den indelte soldaten är Vilhelm Moberg i romanen Raskens. Bilden ovan skulle kunna vara hämtad från Småland och får väl sägas vara typisk för vår föreställning om den indelte soldaten: den stadgade familjefadern som bor på sitt lilla torp. Här är han på väg till regementsmötet och åtföljs ett stycke av sin hustru. Om bilden gällt 1600-talet är det inte troligt att de två någonsin fått återse varandra, men nu är det fredliga 1800-talet och bilden blir inte så hotfull, snarare idyllisk. Det övergripande temat för mina studier är den militära sektorns roll i den sociala omvandlingen i Sverige under 1800-talet. Ur detta har utkristalliserat sig två frågekomplex som det förefaller centralt att få kunskap om för att förstå denna process. En kartläggning av den sociala rekryteringen av manskapet

kan belysa vilken roll den indelta armén spelade i ett samhälle stätt i snabb förändring. Vilka var de indelta soldaterna? Dessa soldater som kom att urskilja sig bland befolkningen genom sina säregna namn: Rask, Resolut och Trogen, Sträng, Tiger, Fält och många, många andra som ännu finns kvar som familjenamn.

Den andra frågan rör den utbildning som de indelta soldaterna erhöll. Det var en utbildning som vida översteg vad vanligt folk kunde kosta på sig i 1800-talets Sverige, där utbildning utöver en relativt låg nivå var ett i det närmaste ouppnåeligt mål för det stora flertalet. Inom indelta armén däremot erhöll under senare delen av 1800-talet tusentals indelta soldater utbildning i rekrytskolor,

Forts. sid. 6

Årsmötet 1996

På grund av den olyckliga översvämningen på logen efter vinterns första allvarliga köldperiod, kunde årsmötet inte hållas på Trädgårdstorp, vilket ju annars är en självklarhet inom Gillet. Även om fukt-skadorna var borta och återställningsarbetena kommit långt på väg, måste mötet förläggas till en annan lokal. I en strävan att inte behöva flytta så långt från hembygds-gården, föll valet i första hand på Parkhemsgården, det ungdomscafé, som tidigare, när det var vår närmaste granne, hette "Kafé 99:an".

Redan vid höstens planeringsmöte hade beslutats att ha årsmötet en onsdagskväll, och tursamt nog har Parkhemsgården stängt för ungdomarna just den kvällen. När det dessutom visade sig att vi fick disponera lokalen helt fritt, var det inte svårt att slå till.

Inför årsmötet hade valberedningen haft ett svårt och omfattande arbete. Sune hade redan under hösten anmält sin avsikt att avgå, och trots ihärdiga ansträngningar, hade man inte fått någon villig ersättare. Nog är det alarmerande med tanke på föreningens framtida verksamhet, att det är så svårt att finna någon, som är beredd att ta på sig ett sådant ansvar och därmed följande arbets-

börda. Är förväntningarna kanske för högt ställda på ordföranden och det arbete han eller hon skall ta på sig själv? Är det detta som får tänkbara kandidater att dra sig undan?

Ordförandeproblemet löstes emellertid under årsmötet, och Ingrid Avelin, som suttit som vice ordförande i många år, kunde väljas för den följande tvåårsperioden. Ellinor Palm, som varit suppleant, fyllnadsvaldes på 1 år som ordinarie styrelsemedlem efter Ingrid. På de två suppleantplatserna som blivit vakanta, dels genom Rune Engströms bortgång, dels genom omflyttning inom styrelsen, invaldes Anna Karlsson, som länge dansat i ungdoms- och juniorgrupperna och nu blir en värdefull förnygring av styrelsen samt Lars-Gunnar Lindström, som nu återkommer efter några års uppehåll.

Kommittéerna valdes i enlighet med valberedningens förslag, med några enstaka på mötet föreslagna kompletteringar. Både styrelsen och alla kommittéer önskas lycka till med arbetet under det kommande verksamhetsåret.

Årsmötesförhandlingarna leddes av Ame Eriksson, som fick årsmötet att godkänna både resultat- och balansrapporter, att be-

Forts. från föreg. sida

förberedande korpralskolor, och inte att för-
glömma timmermans- och sjukvårdssoldat-
utbildningen. Vad fick soldaterna lära sig i
dessa skolor? Vilken betydelse kan den ha
haft för soldater som härstammade ur enkla
förhållanden?

De indelta soldaterna var en betydelsefull
grupp i lokalsamhället. Indelta armén med
sina 20.000 soldater och något över 3000
ryttare var i fredstid förlagd på landsbygden
vilket innebar att soldater och ryttare var
utspridda i snart sagt varje större by. Deras
verksamhet både som militärer och utövare

av civila yrken gjorde att de aldrig kom att
utgöra en avgränsad grupp i det lokala sam-
hället, utan i stället en väl integrerad del av
detsamma. De uppfattades ha dubbel roll
både som försvarare och medborgare!

Trots att man på vissa håll haft ett system för
underhåll och rekrytering av soldater som i
viss mån liknat det svenska, har det dock inte
funnits något annat land i modern tid som
haft ett försvar, vilket utgjorts av en stående
armé där merparten av de meniga soldater-
na och befälen kombinerat civilt arbete, före-
trädesvis jordbruk, med militärt liv. Detta gav
den svenska indelta armén en särställning
som torde vara unik i världen. ■

BILDER TILL "ORD OCH BILD"

En vädjan från Ingrid Engström som samlar bilder och med hjälp av dessa
beskriver så mycket som möjligt av vad som händer i Gillet. Det kan t.ex. vara
foton från fester, arbetsverksamhet, dansuppvisningar eller utfärder m.m.
Tag gärna kontakt med Ingrid per telefon 08-91 10 92 eller sänd bilderna till
hennes notering om var och när de är tagna.
Ingrids adress: Eklångsvägen 10, 120 51 Årsta.

Årsmöte 1996 forts. från sid. 4

vilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna
verksamhetsåret och att fastställa budget för
1996.

Innan årsmötet avslutades tackade Sune för
sina år som ordförande i Gillet och för det
trivsamma arbetet inom styrelsen, varefter
han överlämnade ordförandeklubban till den
nyvalda ordföranden Ingrid Avelin. Ingrid i sin
tur avtackade Sune med en vacker och
knopprik gardenia, tackade för förtroendet
att få leda Gillet som ordförande och förkla-
rade sedan årsmötet avslutat.

Kvällen avslutades under trivsam och
avspänd samvaro med kaffe och välfyllda
gräddsemilor, vilka smakades alldeles ut-
märkt, fastän det var en onsdagskväll.

SW

*Tack för all uppvaktning som
gjorde våra högtidsdagar till
ett glatt minne.*

Janne och Ann-Mari

Botvidsbygden Släktforskarförening inbjuder till

BALTBÅTUTLÄMNINGEN

Onsdagen den 24 april kl. 19.00, Broängsgården
Falkvägen, Tumba

"Båttutlämningen till Baltikum" ett hemligt uppdrag för
50 år sedan.

Vi får höra f.d. maskiningenjören och sektionschefen vid
marinförvaltningen, Harald Södergren berätta om en
parallell till baltutlämningen och guldutlämningen.

"När ryssarna efter kriget krävde tillbaka balternas
flyktingbåtar lydde vi snällt. Vi lagade dem i Slite och
lämnade tillbaka dem hela och fina".

Harald Södergren är fortfarande lite ilsken när han
tänker på sitt hemliga uppdrag på Gotland för precis
50 år sedan.

"Vi stod med mössan i hand lite för mycket på den
tiden".

Kom och lyssna på fortsättningen. Arrangemanget sker
i samverkan med Botkyrka Hembygdsgille och
Studieförbundet Vuxenskolan.

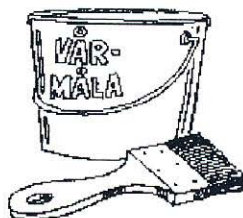
Kaffeservering.

**VÄLKOMMEN ATT FIRA
VALBORGSMÄSSOAFTON
PÅ TRÄDGÅRDSTORP**

*Traditionsenligt kommer vi
att fira Valborg också i år.
Vi tänder brasan ca 20.00.
Kaffeservering öppen.*

**E. MARHOLDS
MÅLERI**

VÅRBÄCKSVÄGEN 10
146 40 TULLINGE
BOSTADSTEL: 08-778 29 45

KALLELSE TILL KVARTALSMÖTE

Tisdagen den 23 april kl. 19.45 är det dags för årets första kvartalsmöte på Trädgårdstorp, till vilket du härmed kallas.

Det är här du kan framföra dina synpunkter på och förslag till Gillets verksamhet.

Dagordningen till mötet finns med på ett separat blad.

STYRELSEN